PRIMVM AC GENERALE EXAMEN
IIS OMNIBVS, QVI IN Societatem IESV admitti petent, proponendum.

Romæ in ædibus Societatis IESV
1558.

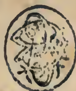
DE INSTITVTO SOCIETATIS, ET VARIETATE personarum, quæ in ipsa sunt.

CAPVT I.

1 AEC minima Cõgregatio, quæ à sede Apostolica prima sui institutione Societas IESV nominata est, primùm fuit approbata per fœlicis memoriæ Paulum Papam III. anno 1540. et per eundem postmodum 1543. confirmata, ac rursus per Iulium III. illius successorem anno 1550. Vt interim omittantur diuersæ litteræ Apostolicæ, in quibus de ea sermo habetur, & ei variæ facultates (supposita magna approbatione, & confirmatione) conceduntur.

2 Finis huius Societatis est, non solùm saluti & perfectioni propriarum animarum cum diuina gratia vacare; sed cum eadem impense in salutem & perfectionem proximorum incumbere.

3 Ad hunc finem melius consequendum tria vota in ea, Obedientiæ, Paupertatis, et Castitatis emittuntur: sic Paupertatem accipiendo, vt nec velit, nec possit redditus vllos ad suam sustentationem, nec ad quiduis aliud habere. Quod non tantùm in particulari de vnoquoque, sed in cõmuni etiam de ecclesiis & domibus Societatis professæ est intelligendum. Nec eti-

am (quanuis alijs ſit licitum) pro miſſarum ſacrificijs, vel prædicationibus, vel lectionibus, vel vllius ſacramenti adminiſtratione, vel quouis alio pio officio ex iis, quæ iuxta ſuum inſtitutum Societas poteſt exercere, ſtipendiũ vllum, vel eleemoſynam, quæ ad compenſationẽ huiuſmodi miniſteriorum dari ſolet, ab alio, quàm à Deo (ob cuius obſequium omnia purè facere debent) poſſunt admittere.

4 ET quanuis habeat Societas collegia, & domos probationis redditibus dotatas ad Scholaſticorum ſuſtentationem antequàm in Societatem profeſſam, uel eius domos recipiantur: non poſſunt tamen huiusmodi redditus ad vſum alium iuxta litteras Apoſtolicas in Conſtitutionibus declaratas applicari; nec domus Profeſſorum, nec aliquis eorum, aut etiam Coadiutorum eiſdem vti poterit. B

5 Profeſſa itidem Societas præter tria vota dicta votum facit expreſſum Summo Pontifici vt Vicario qui nunc eſt, vel pro tempore fuerit, Chriſti Domini noſtri, nimirum ad proficiſcendum ſine vlla excuſatione, non petito viatico, quòcunque gentiũ eius Sanctitas volet, inter fideles vel infideles ad res, quæ ad diuinũ cultũ, et Religionis chriſtianæ bonũ ſpectant.

6 Cæterùm ratio viuẽdi in exterioribus iuſtas ob cauſas, maius Dei obſequium ſemper intuẽdo, communis eſt, nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione ſubeundas habet; ſed illas aſ-

ſumere

sumere quiuis poterit, quæ videbuntur (cum approbatione Superioris) ad maiorē sui spiritus profectum C conuenire, & quas propter eundem finem Superior censuerit imponendas.

7 Personarū aūt, quæ admittūtur in hanc Societatē de IESV generaliter sumptā, quatuor sunt classes, si finē, quem ipsa spectat, intueamur: tametsi omnes, qui ingrediūtur, quod ad ipsos attinet, quartæ classis esse debent.

8 Inprimis aliqui admittuntur, vt professionem in D Societate quatuor solennibus votis (vt dictum est) emissis faciant, peractis prius experimentis & probationibus debitis: & hos non mediocriter eruditos esse in litteris (vt in Cōstitutionibus postmodum dicetur) & in vita, ac moribus diu (quemadmodum hæc vocatio exigit) probatos, & omnes ante professionem sacerdotes esse oportet.

9 Secundæ classis sunt, qui in Coadiutores ad diuinū seruitium, & Societatis auxilium in rebus spiritualibus, vel temporalibus admittuntur: & ij quidem post experimenta & probationes vota simplicia, Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis (omisso quarto ad Summum Pontificem pertinente, & alio quouis solenni) debēt emittere: qui sua sorte contenti esse debēt, intelligentes eos in conspectu Creatoris & Domini nostri magis mereri, qui maiori charitate se impēdunt auxilio et obsequio omniū, ex amore diuinæ maiestatis, siue in rebus altioribus, siue in alijs inferioribus et humilioribus.

10 *Tertiæ claßis sunt, qui in Scholasticos admittuntur, si ingenio, & reliquis dotibus ad studia conuenientibus præditi inueniantur; vt postquàm docti euaserint, in Societatem ingredi, et Profeßi, vel Coadiutores (prout iudicabitur expedire) esse valeant. Hi autem, vt Scholastici Societatis approbati censeantur, post experimenta, & probationes, eadem tria vota simplicia, Paupertatis, Castitatis, et Obedientiæ cum promißione ingrediēdi Societatem in altero prius dictorum modorum (vt in Constitutionibus videbitur) ad maiorem Dei gloriam emittent.*

11 *Quartæ claßis sunt, qui indeterminatè ad id admittūtur, ad quod idonei esse tēporis successu inuenientur; quia nōdum statuit Societas ad quem ex dictis gradibus eorum talentum magis sit accommodatum. Illi autem sine differētia vlla parati ingredietur ad quemuis ex dictis gradibus, qui Superiori videatur: et ex parte sua omnes etiam aliorum ordinum (vt dictum est) in ea dispositione animi esse oportet.*

12 *Et quanuis hæc sic se habeant, tamen antequàm quisquam admittatur ad profeßionem, vel simplicia vota Coadiutorum, vel Scholasticorū superius dicta secundum institutum nostrum emittere teneatur, biennium integrum ad probationem habebit; & vt admittantur Scholastici ad quemuis ex prioribus gradibus Professorum, vel Coadiutorum formatorum, vnum adhuc annum post absoluta sua studia expectabunt;*

quod

quod tempus, cùm Superiori visum fuerit, poterit prorogari.

13 *Hoc medio tempore duorum annorum (in quo habitus vllus certus Societatis nõ sumitur) ante præfinitum tẽpus, in quo votis eos ligari in Societate oportet, videre vnusquisque & considerare debet Diplomata Apostolica Instituti Societatis, et Constitutiones, ac Regulas, quas in ea est obseruaturus, idque non semel. Primùm enim id fiet, dum in domo primæ probationis erunt, in quam, qui Societatem ingredi volunt, hospitum more ad duodecim, vel quindecim dies, vt res suas melius considerent, solent admitti, antequàm in domum, vel collegium Societatis ad cohabitandum alijs, & inter eos versandum ingrediantur. Secundò id fiet, sex mensibus experimentorum et probationis elapsis. Tertiò post alios sex menses, & sic deinceps, donec professionem, qui studijs absolutis Professus, & tria vota qui Coadiutor, & tria itidem vota cum sua promißione qui Scholasticus approbatus est futurus, emittat; quod ideo fit, vt vtrinque maiori cum claritate, et cognitione in Domino nostro procedatur, & vt quanto fuerit magis probata singulorum cõstantia, tanto stabiliores ac firmiores sint in diuino seruitio, et vocatione prima ad gloriam, & honorem diuinæ Maiestatis.*

DE QVIBVSDAM CASIBVS, QVOS INTERROGARI oportet, an acciderint iis, qui in Societatem ingredi petunt. Cap. II.

1 EX IIS casibus, de quibus honestas ob causas omnes interrogari oportet, Primus est, recessisse à gremio sanctæ Ecclesiæ, fidem abnegando, vel in errores contra ipsam sic incurrendo, vt damnatus ob aliquam propositionem hæreticam quis fuerit; vel vt suspectus hæresis per sententiam publicam declaratus; vel si infamis ob excommunicationem tanquam scismaticus, spreta authoritate & prouidentia Sactæ matris Ecclesiæ, extiterit. A B

2 SECVNDVS est, homicidiũ aliquo tempore perpetrasse, vel publicè infamem propter enormia peccata fuisse. C

3 TERTIVS est, habitum sumpsisse alicuius religionis fratrum, vel clericorum, vitam aliquãdiu in obedientia cum eis agendo, siue emissa, siue non emissa professione, vel heremitam cum vestibus monachalibus fuisse.

4 QVARTVS est, vinculo matrimonij consummati, vel seruitutis legitimæ ligatum esse.

5 QVINTVS est, infirmitatem pati, vnde obscurari, vel parũ sanum iudicium ei reddi soleat, vel dispositionẽ notabilẽ ad huiusmodi infirmitatẽ habere.

Prædicti

6 *Prædicti casus impedimenta sunt, cum quorum aliquo nemo in Societatem admitti potest: cùm nobis in domino videatur (præter alias causas) quòd qui in eam sunt ingressuri ad bene & fideliter euangelizandum, et in agro Domini verbum diuinum seminandũ, eo aptiora ad id instrumenta erunt, quo minus primi, & secundi defectus notam habuerint, propter consuetam multis & cõmunem infirmitatem.*
Cum tertio etiam non admittuntur, quòd nobis in domino videatur, eum, qui bonus christianus sit, debere firmum esse in sua prima vocatione, præsertim cùm illa tam sit sancta, in qua scilicet quis, vniuerso seculo relicto, se totum dedicat maiori seruitio et gloriæ sui Creatoris & Domini. Postremò sic nobis persuademus, (præterquàm quòd maior sit futura ædificatio proximorum) eo melius in Domino, ipsius gratia aspirante, cõseruari posse omnes Professos, Coadiutores, atque Scholasticos, quo magis liberi fuerint ab huiusmodi impedimentis, ac veluti vnius coloris & similitudinis omnes. Nullus etiam admittitur cum duobus vltimis impedimentis. Nam quartum esset cũ detrimento proximorũ, si vxoris, vel domini consensus non obtineretur, aliæque circũstantiæ, prout ratio iuris exigit, obseruarentur. Quintum etiam in damnum esset non mediocre ipsius Societatis.

7 *Si aliquod ex his impedimentis in quoquam detegeretur, nõ est quòd vlterius in interrogationibus procedatur;*

cedatur; sed qui Examinatoris officio fungitur, quoadeius fieri poterit, eundem consolando dimittat; si nullum esset tale, vlterius examinetur sequenti modo:

DE QVIBVSDAM INTERROGATIONIBVS AD EOS, qui ingredi volunt, magis cognoscendos. Cap. III.

1 AD maiorem personarum notitiam aliqua sunt interroganda, quibus uerè omnino, et syncerè A
respondere oportet: et siquid erit, quod secretum requirat, id obseruabitur, vt par erit, et interrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primùm, Quo nomine vocetur, Quot annos natus sit, Quæ sit eius patria.

2 An sit ex legitimo matrimonio, nec ne: quòd si ex illegitimo, quo pacto id sit, interrogetur; Num à progenitoribus iam olim christianis, an à modernis descendat.

An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit, vel damnatus ob aliquem errorem contra nostram Christianam Religionem, & quomodo id sit.

An patrem habeat, & matrem; & quæ sint eorum nomina: Quæ conditio, & officium, & modus
viuendi sit illis: & an rerum temporalium penuria B
premantur, an illarum commoditate potiantur, vel

abundantia

abundantia; & quo pacto id habeat.

3 *Siquo tempore in difficultatem, vel dubium aliquod incideret circa æs alienũ, vel quòd teneatur subuenire parẽtibus, vel consanguineis in spirituali, vel corporali, vel quauis alia temporali necessitate constitutis, eos inuisendo, vel alia ratione, num proprio sensu ac iudicio deposito, cõscientiæ, vel iudicio Societatis, vel sui Superioris id velit relinquere, vt cùm statuerit ille quod in Domino iustum esse senserit, ei acquiescat.*

4 *Quot fratres & sorores habeat, & quis eorum sit status, num matrimonij, an alius; Quod officium, aut viuendi modum habeant.*

5 *Num aliquando verba ediderit, quæ ad matrimonium illum obligare videantur, & quo pacto id sit.* C
AN habuerit, vel habeat filium aliquem.

6 *Num habeat æs alienum, aut ciuiles obligationes: quòd si habeat, quantæ & quales eæ sint.*

7 *Num didicerit artem aliquam mechanicam. Num legere, et scribere sciat: et si scit, probetur quomodo vtrunque faciat, si aliunde non sciretur.*

8 *Num habuerit, vel habeat morbũ aliquẽ occultũ, vel manifestũ, et qualem; eum speciatim interrogando, num vexationem aliquam stomachi, vel capitis, vel quoduis aliud impedimentum naturale, seu defectum in aliqua sui parte patiatur, et hoc non solùm interrogetur, sed, quoad fieri potest, inspiciatur.*

9 *Num aliquos ordines ecclesiasticos susceperit.*

Num aliquam obligationem voti habeat, quale est peregrinationis, vel aliud huiusmodi.

10 *Quem modum, vel animi propensionem habuerit in tenera ætate, & postea hucusque ad res suæ conscientiæ salutiferas, primùm circa orationem, quoties orare solebat interdiu & noctu, quibus horis, qua corporis compositione, quibus orationibus, & cum qua deuotione vel sensu spirituali.*

Quomodo se habuerit circa audiendas missas, & alia diuina officia, et conciones: Quomodo circa lectionem rerum piarum, & bonorum virorum familiaritatem: Quomodo circa meditationem, vel considerationem rerum spiritualium.

11 *Interrogetur, an habuerit, vel habeat conceptus aliquos vel opiniones ab ijs differentes, quæ communius ab Ecclesia, et Doctoribus ab eadem approbatis tenentur: & siquando huiusmodi opiniones animum subierint, num paratus sit ad iudicium suum submittendum, sentiendumque, vt fuerit constitutum in Societate de huiusmodi rebus sentire oportere.*

12 *Interrogetur, an quibusuis in scrupulis, vel difficultatibus spiritualibus, vel alijs quibuscunque, quas patiatur, vel aliquando pati contigerit, se diiudicandum relinquet, & acquiescet aliorum de Societate,* D
qui doctrina & probitate præstent, sententijs.

13 *AN omnino decreuerit seculum relinquere, & consilia domini nostri IESV Christi sequi.*

Quo

Quo tempore decreuerit, in genere scilicet, mundo renunciare. Postquàm id apud se statuit, an in ea animi sententia remißior factus fuerit, & quatenus. A quo tempore desideria hæc renunciandi seculo, & consilia Christi Domini nostri sequendi suboriri ei cœperint, vel quibus signis, aut causis ad id mouentibus ei in mentem venerint.

14 *Num deliberatum habeat animi propositum viuendi in Domino cum hac, et in hac Societate IESV Creatoris & Domini nostri; et à quo tempore, vbi, et per quem primùm ad id motus fuerit.*

SI negaret se à quoquam de Societate motum fuisse, progrediendum erit vlterius: si affirmaret se fuisse motum (quanuis licitè, & cum merito moueri potuisset) ad maiorem tamen ipsius vtilitatem spiritualem fore videtur, si tempus ei aliquod præscribatur, vt ea de re cogitando Creatori & Domino suo se totum commēdet, perinde ac si nullus de Societate ipsum mouisset, vt maiori cum robore spiritus procedere ad maius obsequium & gloriam diuinæ Maiestatis poßit.

15 *SI post huiusmodi considerationem senserit ac iudicauerit sibi valde conuenire Societatis ingressum ad maiorem laudem & gloriam Dei, & vt melius saluti, et perfectioni cùm animæ suæ, tùm proximorum suorum incumbat, et postulauerit in eandem nobiscum in domino admitti, tunc vlterius in examine procedi poterit.*

DE REBVS QVIBVSDAM QVAS PRAECIPVE SCIRE *eos conuenit, qui in Societatem admittuntur, ex ijs, quas in ipsa obseruare debent. Cap. IIII.*

1 PROPONATVR illis, quòd hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc Societatem conuenerunt, vt in ea viri tantùm, qui sæculo renunciassent, & Dei seruitio se omnino mancipare siue in hac, siue in alia Religione statuissent, admitterentur. Quocirca quicunque Societatem ingredi volent, antequàm in domo aliqua, vel collegio eius viuere sub obedientia incipiant, debent omnia bona temporalia, quæ habuerint, distribuere, & renunciare ac disponere de ijs, quæ ipsis iure obuenire possent: Eaque distributio primùm in res debitas, et obligatorias, siquæ fuerint (& tunc, quàm citissimè fieri potest, prouidere oportebit) Si verò tales nullæ fuerint, in pia et sancta opera fiet, iuxta illud; Dispersit, dedit pauperibus; Et illud Christi; Si uis perfectus esse, vade, et vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, et sequere me: Dispensando tamen hæc bona iuxta propriam deuotionem, & à se omnem fiduciam submouendo eadem vllo tempore recuperandi.

2 Quòd si statim propter aliquas honestas causas bona nō relinquet, promittat se promptè relicturum om-

nia

nia (vt dictum est) post vnum ab ingressu absolutum annum, quandocunque per Superiorem iniunctum et fuerit in reliquo temporis probationis, quo completo, ante professionem Professi, & ante tria vota publica Coadiutores re ipsa relinquere, ac pauperibus (vt dictum est) dispensare debent, vt consiliũ Euangelicum, quod non dicit; Da consanguineis, sed, pauperibus, perfectius sequantur; & vt melius exemplum omnibus exhibeant inordinatũ erga parẽtes affectum exuendi, & incommoda inordinatæ distributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque vt ad parentes, & consanguineos recurrendi, & ad inutilem ipsorum memoriam aditu præcluso, firmius & stabilius in sua vocatione perseuerent.

3 SI tamẽ dubitaretur, num maioris foret perfectionis dare vel renunciare cõsanguineis huiusmodi bona, quàm alijs, propter parem, vel maiorem ipsorum penuriam, & iustas alias ob causas; nihilominus ad declinandum errandi in huiusmodi iudicio periculum, quod ab affectu sanguinis solet proficisci, contenti esse debebunt negotium hoc arbitrio vnius, duorum, aut trium, qui vita & doctrina commendentur, quos vnusquisque cũ Superioris approbatione elegerit, relinquere, & in eo conquiescere, quod illi perfectius & ad maiorem Christi Domini nostri gloriam esse censebunt. A

Interrogetur itaque, num placeat ei statim (sicuti

dictum

dictum est) bona sua distribuere; vel certè, num paratus sit ad huiusmodi distributionem, quandocunque exacto primo anno per Superiorē ei fuerit iniunctum.

4 Admoneantur, quòd post ingressum in domum nemo pecuniam apud se, nec apud amicum aliquem externū in eodem loco habitantem habere potest; quin potius eam in pia opera dispenset, vel asseruandam ei tradat, cui cura huiusmodi domi commissa est; Qui quidem, quicquid vnusquisque feret, scribendū curabit; vt id sciri possit, siquando scitu opus fuerit. B
Interrogentur item, num aliquam habeant pecuniam, & an eam dispensare (vt dictū est) sint contenti.

5 Admoneantur itidem, si ecclesiastici sint, quòd postquàm in Societatis corpus vt Professi, vel Coadiutores cooptati fuerint, nulla ecclesiastica beneficia possunt retinere: & quòd tempore probationis post primum annum absolutum (vt superius diximus) quandocunque Superiori visum fuerit, ea relinquere debent iuxta suam deuotionem, vel ei, qui contulit, resignando, vel ad pia opera applicando, vel alioqui dignis viris, quibus hæc instrumenta sint ad Dei obsequium, conferri curando. Quòd si consanguineis conferenda esse viderentur, id non faciēt, nisi ab vno, duobus, aut tribus (vt superius dictum est) iudicetur, quòd id magis cōueniat, et ad maius Dei obsequium sit futurū.

6 Cùm autem communicatio, quæ cum amicis, & sanguine iunctis verbo, aut scripto fit, potius ad quie-
tis

tis perturbationem, quàm ad eorum, qui spiritui vacant, profectum, præsertim in initijs, facere soleat; Interrogentur, num contenti sint cum huiusmodi non communicare, nec litteras accipere, nec scribere; nisi aliqua occasione Superiori aliter videretur: Et quàmdiu domi fuerint, num contenti sint, vt videantur litteræ omnes & quæ ipsis scribētur, & quas ipsi alijs scribent: ei, cui huiusmodi munus commissum est, cura relicta, vt eas det, vel non det, quemadmodum in Domino nostro magis expedire iudicabit.

7 Vnusquisque eorum, qui Societatem ingrediutur, consilium illud Christi sequendo; Qui dimiserit patrē, et cæt. existimet sibi patrē, matrem, fratres, et sorores, & quicquid in mundo habebat, relinquendum: immo sibi dictum existimet verbum illud; Qui non odit patrem, vel matrem, insuper et animā suā; non potest meus esse discipulus.

ET ita curandum ei est, vt omnem carnis affectum erga sanguine iunctos exuat, ac illū in spirituale cōuertat: eosque diligat eo solùm amore, quem ordinata charitas exigit, vt qui mundo ac proprio amori mortuus, Christo domino nostro soli viuit, eumque loco parentum, fatrum, et rerum omnium habet.

8 Ad maiorem in spiritu profectum, et præcipuè ad maiorē submissionem et humilitatem propriam interrogetur, an cōtentus sit futurus, vt omnes errores, & defectus ipsius, & res quæcunque, quæ notatæ in eo

& obseruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra confeßionem ea acceperit, manifestentur. Num etiam boni sit consulturus (quod & ipse, & quiuis alius facere debet) ab alijs corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare; Ac num manifestare sese inuicem sint parati debito cum amore et charitate ad maiorem spiritus profectum; præsertim vbi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum, ad maiorem Dei gloriam.

9 *Præterea antequàm quisquam in domũ, vel Collegium ingrediatur; vel postquàm ingressus fuerit; sex experimenta præcipua, præter alia, de quibus ex parte inferius dicetur, requiruntur. Poterunt ea tamen anteponi, & postponi, & moderari, & aliquo in casu authoritate Superioris, habita ratione personarũ, temporum, et locorum, tum cæterorum, quæ occurrerint, in alia permutari.*

10 *Primum est, ĩ spiritualibus exercitijs mense ẽ vnum plus minus versari, id est, tum in examinanda conscientia, & anteacta vita recogitanda, et confeßione generali instituenda, ac peccatorum meditatione: tum in contemplatione rerum ac mysteriorũ Vitæ, Mortis, Resurrectionis, et Ascẽsionis Christi Domini nostri; tum etiam in oratione vocali & mentali iuxta cuiusque captũ, prout in Domino edocti fuerit, se exercere.*

11 *Secundum est, seruire in vno, vel pluribus Xenodochijs per mensem alium, in eisdem cibum capiendo,*

& habitando; vel per aliquam, vel plures horas quotidie pro temporum, locorum, & personarum ratione auxilium & ministerium omnibus ægris, et sanis prout iniunctum eis fuerit, impendendo: vt magis se demittant, & humilient, ac eo veluti argumento demõstrẽt se prorsus ab hoc seculo eiusque pompis ac vanitate recedere: vt omnino suo Creatori & Domino pro ipsorum salute crucifixo seruiant.

12 Tertium est, peregrinari mensem alium sine pecunia: immo suis temporibus ostiatim pro Christi amore mendicare; vt possint ad indigẽtiam, & incommoditatem comedendi, & dormiendi assuefieri: atque adeo vt omni spe illa abiecta, quam in pecunijs, & rebus alijs creatis possent constituere, integrè vera cum fide & ardenti amore eam in suo Creatore et Domino constituãt. Vel vtrunque mẽsem ministerio Hospitalium, vel alicuius eorum, aut etiam vtrunque peregrinationi, prout Superiori visum fuerit, impendent.

13 Quartum est, post ingressum in domum omni cum diligentia & solicitudine in varijs officijs abiectis et humilibus se exercere, bonum sui exemplum in omnibus exhibendo.

14 Quintum est, doctrinam Christianam, vel aliquam eius partẽ pueros, et alios rudiores homines publicè, vel priuatim, & prout in domino commodius visũ fuerit, et iuxta personarũ proportionem docere.

15 Sextum est, postquàm in probationibus bonæ ædi-

ficationis specimen præbuerint, vlterius ad prædicandum vel confeßiones audiendas, vel in vtroque se exercendū pro tempore, et loco, & omnium dispositione progredientur.

16 *Antequā ingrediātur in secundū annū probationis, quæ fit in domibus, vel Collegijs, per sex mēses omnes vacare huiusmodi sex experimētis debēt, et totidē alios diuersis alijs probationibus impēdēt. Poterūt tamē illa sex experimēta fieri vel simul, vel per partes toto probationis tēpore, et vt aliquando hæc, aliquādo illa præcedāt, et à Scholasticis quidē vel studiorū tēpore, vel post studia absoluta, habita personarū, locorū, et tēporū ratione; prout in domino conuenire videbitur. Illud tamen omnino obseruabitur; vt antequàm Professi futuri professionem, et Coadiutores formati tria vota sua publica, licet non solennia, emittant, duo anni experimentorum, & probationum expleantur: & Scholasticis, studijs absolutis, præter tempus, quo probantur, vt Scholastici approbati censeantur, tertius alius annus, antequàm ad professionem, vel in Coadiutores formatos admittātur, in varijs probationibus, et speciatim in dictis (si prius illis perfuncti non sunt) immo quanuis perfuncti fuerint, in nonnullis earum, ad maiorem Dei gloriam, exigetur.*

17 *Quàmdiu huiusmodi experimenta & probationes fiunt; nullus dicat ex Societate se esse, sed potius qui examinatus fuerit ad Professionem, ex parte ipsius*

Societatis (quãuis ex parte sua cũ indifferẽtia ad õnes gradus sit ĩgressus) iterrogatus ab aliquo, vel etiã nõ interrogatus, cùm loquẽdi occasio se obtulerit, dicere debet se in experimẽtis versari, atque optare se admitti in Societatẽ, quocũque in gradu ipsa Societas ad gloriam Dei eo vti volet. Si vt Coadiutor examinatus fuerit, dicet se in probationibus adhuc esse, atque optare in gradũ Coadiutorũ recipi. Simili modo de Scholasticis, & de alijs indifferentibus dictu intelligatur: vt quisque iuxta sui examinis rationem respondeat.

18 Circa huiusmodi experimenta diligenter, quod sequitur, est obseruandũ, scilicet; Vt, vbi aliquis in primo experimẽto, nẽpe exercitiorũ spiritualiũ, versabitur, is, qui illũ exercet, ad Superiorẽ referat, quid de eodẽ sentiat ad finem Societati præfixum.

19 Cùm in secundo seruiẽdi in Hospitalibus, afferat qui probatur, Gubernatoris testimoniũ, vel Præfecti eorum, qui inseruiunt Hospitali, de boni nominis odore, quem in eo reliquerit.

20 Cùm in tertio peregrinationis, ab vltimo loco, ad quem peruenit, vel non procul ab eo testimonium ab aliquibus, vel vno certè fide digno secum ferat, quòd suam deuotionem sequutus, sine vlla cuiusquam querela eò peruenit.

21 Cùm in quarto exercendi se in officijs domesticis humilitatis, pro testimonio erit data omnibus, qui domi sunt, ædificatio.

22 Vbi verò in quinto de doctrina Christiana, et sexto de prædicatione, et confeßionibus audiendis, vel de vtroque munere obeũdo versabitur; eius testimonium erit (si quidẽ domi nostræ habitauerit) à domesticis accipiendũ, et ex ædificatione, quã populus, vbi domus est, acceperit. Si prædicare, et cõfeßiones audire acciderit alijs in locis extra huiusmodi populũ, ac domũ; testimonium ab huiusmodi locis, vbi diutius versatus fuerit, vel à personis publicis (præcipuam habendo rationem Prælatorum ordinariorum) quæ fidem planè faciant, quòd cum doctrina sana, ac bonæ vitæ exemplo, sine cuiusquã offensione, verbum diuinum seminauit, & officio Confessarij functus est, accipiendum erit.

23 Præter hæc testimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, curare, vt aliunde certior fiat; vt ipsa sibi magis, ac ad Dei & Domini nostri gloriam satisfaciat.

24 Si huiusmodi testimonia in prædictis experimentis non afferrentur, diligenter causa inquirenda erit, curãdumque, vt rei totius veritas intelligatur; quò melius omnia, quæ conuenient, prouideri poßint; & melius bonitati diuinæ, ipsius gratia aspirante, inseruiatur.

25 Præterea postquàm domi fuerit, egredi eam sine facultate non debet: & si laicus fuerit, confiteatur oportet, & sanctißimum Sacramentum Eucharistiæ

sumat octauo quoque die; nisi Confessario aliquod esse impedimentum ad communionem videretur. Si sacerdos est, confitebitur vt minimùm octauo quoque die, & crebrius missæ sacrificium offeret: simul ordinationes, vel Constitutiones alias domus (vt in eius Regulis edoctus erit) obseruabit. Omnes, qui domi sunt, in addiscenda doctrina Christiana se exercebunt, & etiã in prædicatione illi, quibus Superior domus id faciendum iudicabit; inter quos nullus erit eorum, qui in Coadiutores temporales admißi sunt.

26 *Sui victus, potus, vestitus, et lecti rationẽ, si Societatẽ sequi velit, cogitet fore vt pauperibus accõmodati, quodque quæ vilißima erunt ex ijs, quæ domi sunt, ei tribuẽtur, propter ipsius maiorem abnegationem, et spiritualẽ profectum; et vt ad quandã æqualitatem & veluti mensuram ab omnibus perueniatur. Cùm enim qui primi in Societatẽ cõuenerũt, per huiusmodi indigẽtiam, ac penuriam maiorem rerum corporĩ necessariarum probati fuerint, qui post eos accedent, curare debent, vt eò pertingant, quò illi peruenerunt, vel vlterius etiam in domino progrediantur.*

27 *Ad hæc, præter reliquas probationes sic declaratas, antequàm Professi suam professionem, & Coadiutores sua vota emittant, & (si Superiori videbitur) Scholalastici, antequàm approbati censeantur, & vota sua, ac promißionem superius dictam faciant, per triduũ suis constitutis tẽporibus, vestigia se-*

quendo primorū, de quibus mentionem fecimus, ostiatim pro Christi Domini nostri amore mendicare debent, vt contra quàm est communis omnium affectus & sensus, ad diuinum obsequium & laudem magis se possint submittere, magisque in spiritu proficere ad gloriam diuinæ maiestatis: vt etiam magis sint dispositi ad id ipsum faciendum: quando illis iniunctum fuerit, vel conueniens aut necessarium erit, dum per varias mūdi partes iuxta quod eis præscriptū vel constitutum per Summum Christi Vicarium, vel eius loco per Superiorem Societatis fuerit, discurrent: quādoquidem exigit nostræ professionis ratio, vt parati et in procinctu simus ad ea omnia, quæ quouis tempore in Domino nobis iniuncta fuerint, nec petēdo, nec expectando præmium vllum in præsenti hac et labili vita, sed eam, quæ vndecunque æterna est, ex summa Dei misericordia semper sperando.

28 Et ad particularia quædam descendendo, in probationibus humilitatis, et abnegationis sui, et in exercendis officijs abiectis et humilibus (cuiusmodi sunt, Coquo inseruire, domum euerrere, & reliqua omnia seruitia obire) promptius ea suscipi conuenit, à quibus sensus magis abhorrebit: si quidem iniunctum fuerit, vt in eis se exerceant.

29 Cùm aliquis ad ministeria culinæ ingredietur ad eum iuuandum, qui Coquus est, eidem obedire cum magna humilitate in rebus omnibus ad ipsius offici-

um pertinentibus debet. Si enim ei integram obedi-
entiam non præstet, nec vlli ex Superioribus, vt vi-
detur, præstaret; quandoquidem vera obedientia
non considerat personam, cui fiat, sed propter quem
fiat: et si propter solum Creatorem & Dominum no-
strum fiat, eidem omnium Domino obeditur. Vnde
nulla ratione considerandũ est, an sit Coquus, vel Su-
perior domus: an hic, vel ille sit, qui iubet; quando-
quidem nec illis, nec propter illos (sanè intelligendo)
vlla obedientia præstatur, sed soli Deo, & propter
solum Deum Creatorem ac Dominum nostrum.

30 *Ideo melius est, vt Coquus non roget sibi inseruien-* D
tem, vt hoc, aut illud faciat, sed cum modestia iube-
at vel dicat, hoc fac, vel illud; Si enim rogat, potius
vt homo hominem alloqui videbitur: et Coquum lai-
cum rogare Sacerdotem, vt ollas abstergat, vel res
huiusmodi faciat, nec decẽs, nec iustũ videretur; Sed
si iubeat, vel dicat, fac hoc, vel illud, significabit ma-
gis quòd vt Christus homini loquitur, quandoqui-
dem ipsius loco iubet: atque ita qui obedit, conside-
rare ac perpendere vocem à Coquo, vel alio, qui sit ei
Superior, egressam debet, vt si à Christo Domino
nostro egrederetur, vt omnino placere diuinæ Maie-
stati possit.

31 *Hoc ipsum in alijs humilibus officijs intelligatur,*
quando aliquis in eis ministeriũ suum impendit: atque
eodem modo accipiatur in officialibus subordinatis, E
qui

qui accepta à Superiori authoritate domum gubernãt.

32 Ægritudinis tempore non solùm obseruare vnusquisque obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, vt ipsius animam regant: sed cum eadem humilitate erga Medicos corporales, & infirmorum præfectos, vt corpus eius regant; quandoquidem illi plenam ipsius sanitatem spiritualem, hi verò corporalẽ omnino curant. Præterea qui ægrotat, humilitatem et patiẽtiam suam præseferendo non minorem ædificationẽ, dum morbo laborat, ijs, qui ipsum inuisent, & cum eo versabuntur et agent, quàm dum valebat corpore, ad maiorem Dei gloriam, præstare curet.

33 Ad maiorem firmitatem omnium, quæ sic narrata sunt, et ad maiorem spiritualem profectũ eius, qui examinatur; interrogetur, an omnino obedientem se exhibere in omnibus, quæ hîc dicta et declarata sunt, velit, subeundo & adimplendo quasuis pœnitentias; quæ propter defectus, & negligentiam suam, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ.

34 Re in Domino considerata, visum nobis est in diuinæ Maiestatis conspectu mirum in modum conferre, vt Superioribus subditi omnino perspecti sint: quò melius regi & gubernari, & per eos in viam Domini dirigi possint.

35 Præterea quanto exactius Superiores res omnes internas, & externas suorum nouerint; tanto ma

iori

iori cum diligentia, amore, & solicitudine iuuare eos, ipsorumque animas à varijs malis & periculis, quæ in progressu possent accidere, cõseruare poterunt. Cùm etiã semper parati esse iuxta nostræ professionis ratione, et procedẽdi modum ad discurrendũ per has et illas mundi partes debeamus; quandocunque per Sũmum Pontificem, vel Superiorem nostrum immediatum fuerit nobis iniunctum: Vt melius secundum Dei voluntatem huiusmodi missiones fiant, his & non illis mittendis, vel his ad hoc munus, illis verò ad alia, non solùm refert valde, sed summopere, vt Superior plenam habeat notitiam propensionum ac motionum animi, & ad quos defectus vel peccata fuerint vel sint magis propensi & incitati, qui sub eius cura sunt; vt eius rei habita ratione, melius ipsos dirigere poßit; nec supra mensuram virium suarum in periculis vel laboribus grauioribus, quàm in Domino ferre suauiter poßint, constituat; & etiam vt, quæ audit, sub secreti sigillo custodiendo, melius Superior poßit ordinare ac prouidere, quæ corpori vniuerso Societatis cõueniunt.

36 *Ideo quicunque hanc Societatem in Domino sequi volet, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere, priusquàm ad primam probationem accedat, vel postquàm ingressus fuerit, antequàm generaliter examinetur, vel post examen, intra aliquot menses (si Superiori differendum videretur) sub sigillo confeßionis, vel secreti, vel quacunque rati-*

one

one ei placuerit, & ad maiorem ipſius conſolationem fuerit, debeat conſcientiam ſuam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifeſtare, re nulla, qua dominum vniuerſorum offenderit, celata: & totius anteactæ vitæ rationem integram, vel certè rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis, vel cui ex Præpoſitis, vel alijs ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire videretur, reddat; vt melius omnibus in Domino proſpiciatur, ipſeque magis in ſpiritu cum gratia vberiori ad maiorem diuinæ bonitatis gloriam proficiat.

37 *Sic igitur progredientes in gratiæ atque ſpiritus incremento, plenoque cum deſiderio ingrediendi, et perſeuerandi, quàmdiu vixerint, in hac Societate, tantundem facient non ſemel antequàm ad profeßionem qui Profeßi, & ad ſua vota qui Coadiutores formati ſunt futuri, admittantur, & id, quo ſequitur, modo.*

38 *Poſtquàm primò aliquis eorum integram vitæ rationē Superiori domus reddidit, ab eodem die inchoādo, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterū poſt ſemeſtre proximū plus minus ei, vel cui à Superiore fuerit conſtitutū, vitæ rationem reddet. Deinde à ſecunda hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; & ſexto quoque menſe rationem hanc ſui quiſque reddet. Vltima verò circiter triginta dies antequàm Profeßi futuri ſuam profeßionē, et Coadiuto-*

res sua vota emittant, reddetur.

39 Scholastici eodem modo procedent, præter quàm quòd absolutis suis studijs cùm primùm rationem vitæ suæ reddent, ab vltima, quam reddiderunt in domo, vnde ad studia missi sunt, vel ab initio vitæ, si aliqua de causa nunquam reddiderunt, incipient.

40 Sic etiam videtur, quòd Coadiutores formati, et Professi, si alicubi agent, vbi Præpositi alicuius Societatis obedientiæ subiaceant, singulis annis, vel crebrius, si Præposito videbitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo ab vltima, quam reddiderunt, incipiendo, ei reddant.

41 Qui senserit ad omnia, quæ dicta sunt, animum, ac vires sibi à Domino dari, ac ad maiorem Dei gloriam fore, suæque animæ magis salutiferum iudicat in corpus huius Societatis admitti, præter litterarum Apostolicarum, et Constitutionum, et reliquorũ, quæ ad eius institutum pertinẽt, ipso initio, ac postea sexto quoque mẽse, vt dictũ est, cõsideratione, debet generale vitæ totius confeßionẽ apud aliquẽ Sacerdotem à Superiore aßignatum propter multiplicem spiritus vtilitatem, quæ ea in re deprehẽditur, facere. Quòd si aliquando generaliter confessus fuerit alicui de Societate vel in exercitijs spiritualibus, vel extra illa: satis erit generalem confeßionem ab alia etiam generali ad id vsque tempus inchoari, & post eam sacratißimum Christi Domini nostri corpus sumere;

&

et sic sexto quoque mense eodem modo generaliter, ab vltima inchoando, confitebitur. Demum continuum puritatis ac virtutum augmentum, et inflammata in Domino desideria multum in hac Societate diuinæ Maiestati seruiendi procurando, exactis duobus annis probationis, et se perpetuò obedientem exhibẽdo, et in sua conuersatione, & varijs experimentis ædificationem præbẽdo, ac pœnitẽtias pro erratis, et negligẽtijs, et defectibus iniunctas magna cum humilitate subeundo, si et ipse, et Societas, vel Superior domus contenti fuerint, in Societatis corpus admitti poterit, cõsideratis prius litteris Apostolicis et Constitutionibus, et confeßione generali peracta, vt superius est dictum; quam vt melius instituat, seseque in sua prima deliberatione confirmet, per vnius hebdomadæ spatium se recipiendo, et aliqua spiritualia exercitia ex primis dictis, vel alijs faciendo, postremò suam oblationem, ac vota, siue solennia sint in Profeßis, siue simplicia in Coadiutoribus, et Scholasticis, quemadmodum in Cõstitutionibus declarabitur, ad maiorem Dei gloriam vberioremque fructum animæ suæ emittat.

42 Admoneatur, quòd votis huiusmodi emißis, iuxta tenorẽ litterarum Apostolicarũ non poßint ipsi ad alias Religiones sine facultate à Superiore Societatis concessa transire.

43 Quòd si exacto probationis tempore, contentus quidem ipse est, & exoptat sic ad profeßionem, vel

in Coadiutorem formatum, vel in Scholasticũ approbatum admitti; verùm dubitaret Societas de ipsius talento, vel moribus; securius erit in alium annum, vel tempus, quod videbitur, id prorogari: donec vtrique parti plenè in Domino sit satisfactum.

44 *Præterea diligenter animaduertant oportet, qui examinantur (magnifaciendo, summique momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri) quantopere iuuet ac conferat ad vitæ spiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur; & admittere, & concupiscere totis viribus quicquid Christus Dominus noster amauit, & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet: sic qui procedunt in spiritu, & seriò Christum Dominum nostrum sequuntur, amant & ardenter exoptant quæ ijs omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus Domini sui, pro ipsius amore ac reuerentia; adeo, vt si sine offensione vlla diuinæ Maiestatis, & absque proximi peccato foret; vellet contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id data occasione) eo quòd exoptant aßimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum nostrum IESVM*

Christum,

Christum, eiusque vestibus et insignibus indui: quandoquidem illas ipse propter maiorem profectum nostrum spiritualem induit, nobisque exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari et sequi, cùm vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an huiusmodi desideria tam salutaria, & ad perfectionē animarū suarū tam fructuosa in se sentiant.

Quòd si quis propter humanā nostram debilitatem ac miseriam, in se huiusmodi tam inflammata desideria non sentiret; interrogetur an certè desiderium in se sentiat, huiusmodi desideria sentiendi. Si affirmando respōderit, optare se nimirum huiusmodi tam sancta desideria animo concipere; quò melius ad eorum effectum perueniatur, interrogetur an decreuerit, paratusque sit huiusmodi iniurias, illusiones, & opprobria in Christi insignibus inclusa, et alia quæuis, quæ ei inferrentur siue per quemuis ex domo, vel Societate, in qua obedire, & humiliari, ac æternam beatitudinem consequi exoptat, siue extra eam per quemuis viuentium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo reddendo, admittere, & patienter cum Dei gratia ferre.

Vt melius ad hūc perfectionis gradum in spirituali vita tam preciosum perueniatur, eius maius ac impensius studiū sit, quærere in domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad

poterit, mortificationem. Nostrum autem erit in eisdem iuxta gratiam, quam Dominus nobis conferre ad suam maiorem laudem ac gloriam dignabitur, eum iuuare.

DE ALIO EXAMINE AD PARTICVLARIA

aliquanto magis descendente, quod eruditis, & Coadiutoribus spiritualibus, et Scholasticis cõuenit.

Cap. V.

1 QVO melius intelligi, atque cognosci queant, quæ ad huiusmodi homines spectãt: vnusquisque eorum interrogetur; Vbi studuerit; Qua in facultate; Quibus authoribus ac doctrinæ deditus; Quantum temporis studijs impenderit; Quantumque suo iudicio profecerit; ac nominatim, Quàm sit ei familiaris Latina lingua.

2 An ad gradus Artium liberalium, vel Theologiæ, vel Iuris Canonici, vel alterius cuiusuis facultatis sit promotus.

3 An existimet se memoria ad bene capiendum, & retinendum quod didicerit, esse præditum.

An sibi videatur præditus intellectu, qui citò, ac

bene penetret ea, quibus studuerit.

An in se propensionem naturalem, aut voluntariam ad studia sentiat.

4 *An existimet studia sanitati sui corporis aliquid detrimenti attulisse.*

An vires sibi corporales, et spirituales suppetere sẽtiat ad labores, qui in Societate requirũtur, ferendos, siue in studijs, quamdiu illis vacat, siue in vinea Domini, cùm in ea laborandum est.

5 *Si Sacerdos fuerit, An se in audiendis confeßionibus, vel in prædicatione, vel alijs ministerijs ad proximum iuuandum exercuerit.*

6 *Cùm ad huiusmodi officium ac ministerium diuini verbi seminandi, & spirituali proximorum auxilio attendendi litterarum bonarum sufficiens eruditio requiratur, & Scholasticos etiam aliquod sui profectus in litteris, quibus studuerunt, specimen præbere oporteat, omnes examinentur. Quod fiet, si quisque lectionem vnam in quauis facultate, cui operam dederit, prælegat: & postea exhortationẽ vnam quisque (idque ante egressum à prima probatione) faciat; & postea in secundam ingrediendo, si ei fuerit iniunctum, vt videbitur, hoc ipsum faciet.*

7 *Præterea intelligat (si Sacerdos est, vel quandocunque promotus ad sacerdotium fuerit) quòd confessiones nec domi, nec foris audire, nec vlla Sacramẽta ministrare sine peculiari probatione, ædificatione, &*

facultate

facultate sui Superioris per totum probationis tempus potest: Sed nec publicè missam dicere debet, donec coram aliquo, vel pluribus domesticis priuatim eam dicat, et admoneatur, vt in modo dicendi conueniat cum alijs de Societate, inter quos agit; & se ad ædificationem eorum, qui illam sunt audituri, componat.

6 Ad maiorem humilitatem & perfectionem eruditorum, Coadiutorū spiritualium, et Scholasticorū, Si de eo, qui in Societatem est ingressurus, dubitatur, an idoneus sit futurus, vt ad professionem, vel in Coadiutorem spiritualem formatum, vel Scholasticum eius admittatur: cùm id tanquàm certissimum statuatur, quòd multo melius & perfectius sit, vt ipse iudicari & regi se à Societate sinat; quandoquidem non minus, quàm ipse, quod exigitur, vt in ea maneat, Societas intelliget; ipsi verò maiori humilitati, et perfectioni tribuetur; maioremque dilectionem, ac fiduciam in his, à quibus est gubernandus, ostendet; Interrogetur, an velit proprium sensum, ac iudicium Societati submittere, vel eius Superiori ita, vt acquiescat eius sententiæ; siue inter eos illum constituat, qui in Societate professionem emittunt, & voto speciali Christi Domini nostri Vicario obligantur; siue inter Coadiutores; siue inter Scholasticos Societatis, in studijs vlterius progrediendo. Interrogetur vlterius; si Superior vellet eundem solum vt Coadiutorē in rebus exterioribus Societatis curādis occupari, ac sic in sua

animæ salutem incumbere; An paratus sit in humilibus & infimis officijs se exercere, vitamque omnem in vtilitatem & auxilium eius exigere, sibi persuadendo, quòd dum ei inseruit, Creatori ac Domino suo (pro cuius amore, & debita reuerentia omnia facit) inseruit.

DE ALIO EXAMINE AD SOLOS COADIVTORES ACCOMMOdato. Cap. VI.

1 AD *maiorem rei notitiam declaretur vnicuique ex huiusmodi Coadiutoribus latius quod in initio attingebatur; Quòd scilicet in hanc Societatem Coadiutores spirituales, & temporales admittuntur: Spirituales quidem, qui Sacerdotes sunt, & litteris sufficienter ornati, vt in rebus spiritualibus Societatem iuuent: Temporales verò ad sacros ordines non promoti cum litteris, vel sine illis, in rebus externis, quæ necessariæ sunt, possunt iuuare.*

a *Priorum proprium est, magis, Societatem in audiendis confessionibus, in exhortationibus, in doctrina Christiana, et alijs litteris edocendis iuuare; His verò*

eædem gratiæ ad animarum auxilium communicari possunt, quæ Professis ipsis solent.

3 Posteriorum magis est proprium (licet possint in rebus maioribus pro talenti eis à Domino concessi ratione occupari) vt in ministerijs inferioribus & humilioribus, quæ ipsis iniungentur, se exerceant, persuasi quòd Societatem iuuando, quò melius illa saluti animarum vacare possit, eidem omnium Domino seruient. Quandoquidem propter diuinum ipsius amorem ac reuerentiam id faciunt: ideo prompti esse cum omni humilitate, et charitate, quoad fieri poterit, debent ad officia, quæ eis credita fuerint, exactè obeunda. Quo fiet, vt non solùm mercedem suam integram habeant, sed participes sint omnium bonorũ operum, quæ Deus per vniuersam Societatem ad obsequium & laudem suam operari dignatur, & omnium indulgentiarum, & gratiarum, quæ Professis ad suarum animarum bonum à sede Apostolica concessæ fuerint.

4 Et nihilòminus eniti debent in colloquijs spiritualibus ad maiorem vtilitatem spiritualem proximorum aliquid conferre, & quod nouerint, docere, & ad bene agendum, quoscunque poterunt (quandoquidem vnicuique Deus proximi sui curã dedit) excitare.

5 Siquis instructus & examinatus fuerit, vt sit futurus spiritualis Coadiutor, sic vacare debet rebus spiritualibus, quæ cum sua prima vocatione propriè sunt coniunctæ, vt in posterum directè, vel indirectè

per se, vel alium innouare, aut mutationem aliquam à sua vocatione in aliam; scilicet à gradu Coadiutoris spiritualis ad Professi, vel Scholastici, vel Coadiutoris temporalis gradum tentare non debeat: sed cum omni humilitate, atque obedientia incedere ac progredi eadem via, quæ ipsi ab eo, qui nescit mutationem, & in quem illa non cadit, ostensa est.

6 *Eadem ratione si quis examinatus, & instructus fuerit, vt sit futurus Coadiutor temporalis, sic se totum rebus, quæ cum sua prima vocatione propriè sunt coniunctæ, addicat; vt non curet vlla ratione à statu Coadiutoris temporalis in statum spiritualis, vel Scholastici, aut Professi progredi; Nec etiam (si in suo eodem maneat) plus litterarum addiscere, quàm sciebat, cùm est ingressus, curet. sed perseuerare magna cum humilitate debet, in omnibus, Creatori ac Domino suo iuxta primam suam vocationem inseruiendo, ac sollicitè in abnegationis sui ipsius profectum, & verarum ac solidarum virtutum studium incumbẽdo.*

7 *Interrogentur huiusmodi, vt de re propria suæ vocationis, An contenti, & quieti sint futuri in obsequio Creatoris & Domini sui in officijs ac ministerijs inferioribus ad auxilium domus & Societatis pertinentibus, cuiuscunque rationis illa sint, parati ad vitam omnem in eis exigendam, sibi persuadendo quòd ea in re obsequium, et laudem præstat suo Creatori et Domino, dum omnia propter diuinum ipsius amorem*

&

& reuerentiam agunt.

8 Omnes Coadiutores tam ſpirituales, quàm temporales exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur; & vno adhuc anno, ſi Scholaſtici fuerint (vt prius eſt declaratũ) ſi velint in Societate manere, & ipſa, vel Superior eius contentus fuerit, oblationem ſuam trium votorum facient (quæ publica, licet non ſolennia ſint, iuxta litteras Apoſtolicas Iulij III.) Obedientiæ, Paupertatis, et Caſtitatis, vt initio diximus; Et exĩde Coadiutores formati vel ſpirituales, vel tẽporales cenſendi ſunt ita, vt ex parte ipſorũ ligati omnino ad uiuẽdũ et moriẽdũ in Domino in hac Societate ad maiorem diuinæ Maieſtatis gloriam, maiusq́ue meritum & ſtabilitatem propriam maneant. Nihilominus Societas, vel eius Superior, qui cõmune bonum debet intueri, cùm eorum opera ad maius Dei obſequium ſe non iuuari, ſed contrà potius accidere cerneret, eos dimittere, & à ſua congregatione ſeparare poteſt; & tunc illi omnino liberi, nulloq́ue voto obſtricti remanent.

DE ALIO EXAMINE SCHOLASTICIS ACCOMMODO, AC INPRIMIS ANTEQUÀM IN SCHOLASTICOS ADMITTANTUR. CAP. VII.

CVM experimentis et probationibus absolutis, Scholastici conuenire sibi iudicarēt studēdi gratia in Collegijs, vel domibus Societatis, vt in eis in Domino subsistentur, litteris operā dare: si Societas, vel eius Superior cōtentus etiam fuerit, āntequàm ad studia se conferant, vel dum in eisdem manebunt, ob suum maius meritum ac stabilitatem vota simplicia Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, ac promißionem, quòd studijs absolutis in Societatem ingredientur, Deo ac domino nostro facient. Sic autem intelligendus est huiusmodi ingressus, vt professionem, vel vota Coadiutorum formatorum (si Societas eos admittere volet) emittant; & exinde Scholastici approbati Societatis censeātur. Libera tamē manebit Societas, nec tenebitur ad eos admittendos ad professionem, nec in Coadiutores, si studiorum tempore malè se gererent, adeo, vt Superior Societatis existimaret Deo gratum non fore, si in eam admitterentur; & tunc ipsi etiam suis votis soluti erunt.

Siquando

2 Siquando studiorum tempore, qui maiorem ad ea propensionem animi præ se tulerunt, quàm ad aliud in Societate ministerium, ostenderent, ac certum indicium præberent, vnde Societas, vel eius Superior in Domino sentiat eos idoneos non esse, vt in eruditos viros euadant, eo quòd ingenio, vel sanitate corporis destituantur, vel alijs defectibus laborent, interrogentur, An patienter se dimitti à Societate, dum ab omni voto ac promißione liberi maneant, sint laturi.

3 Qui ad studia litterarum idoneus inuenietur, interrogetur, An velit se duci sinere circa ea, quibus studere debeat, ac studiorum modum & tempus, iuxta quod Societati, vel eius Præposito, aut Collegij, vbi daturus est litteris operam, Superiori videbitur.

4 An contentus sit eodem, atque alij, modo ibi agere, nullisque priuilegijs aut prærogatiuis minimum omnium, qui in Collegio fuerit, anteire, omnem sui curam Superiori Collegij relinquendo.

5 An statuerit omnino apud se, studijs absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendum in ea, et moriendum, ingredi, ad maiorem Dei gloriam.

6 Sic examinatus, et instructus se accingere incipiet, vt ad studia se conferat, vel ea prosequatur, paratus interim in eisdem, ac alijs experimentis & probationibus varijs exerceri, quibus si non fuerit propter causas aliquas legitimas, ac fine aliquo bono præ oculis habito, antequàm ad studia mittatur, perfunctus, eis

confectis,

confectis, omnia experimenta & probationes superius declaratas subibit.

PRO SCHOLASTICIS, QVI STVDIA IAM ABSOLVERVNT.

7 *Scholastici studijs iam confectis, antequàm in Societatem, vel eius domos ingrediantur, vt in eadem ad omnimodam obedientiam, ac cõmunem viuẽdi in Domino modum admittantur, generatim interrogandi sunt, An firmi in sua deliberatione, et votis ac promißione Deo oblatis antequàm ad studia se conferrent, vel in eisdem (si quidem admißi primò fuerint ad collegia) permaneant.*

8 *Interrogentur etiam, & examinẽtur particulatim eisdẽ interrogationibus & examine, quo priusquàm ad studia mitterẽtur, interrogati fuerunt: vt Superioribus memoria ac notitia eorum renouetur, ac melius pleniusq́ue stabilitas, & constantia, vel etiam mutatio, si aliqua accidisset in rebus primò interrogatis et affirmatis, cognoscatur.*

DE ALIO

DE ALIO EXAMINE indiffer̄etibus accommodo. Cap. VIII.

1 AD maiorem illius notitiam, qui vt indifferens examinandus est, vt vndecunque maiori cum claritate in Domino procedatur, instruēdus idē erit, & admonendus, quòd nullo tempore nec ratione potest, nec debet agere, nec tētare directè, nec indirectè potius ad hūc, quā ad illū gradū in Societate; nimirū non potius ad Professi, vel Coadiutoris spiritualis, quàm ad Coadiutoris temporalis, vel Scholastici gradum aspirare: Quin potius perfectæ humilitati, ac Obediētiæ locū dando, omnē sui ipsius curā, et ad quod officiū, vel gradū sit eligendus, sui Creatori et Domino, ac eius nomine, et pro ipsius amore ac reuerētia ipsimet Societati, vel eius Superiori debet relinquere. A

2 Postquàm sic fuerit admonitus; interrogetur, An planè sentiat in hac indifferentia se quietum fore, & paratum ad inseruiendum Creatori ac Domino suo in quòuis officio, vel ministerio, quod ei Societas, vel eius Superior commiserit. Interrogetur etiam, si Societas, vel eius Superior illum vellet vacantem quidem animæ suæ saluti ad officia tantùm inferiora & humilia applicare, an se paratum sentiat ad vitam omnem in huiusmodi officijs inferioribus & humili-

humilioribus in auxilium ac ministerium Societatis exigendam, existimando, quòd ea in re obsequium & laudem præstat Creatori suo ac Domino; dum omnia ob ipsius amorem & reuerentiam agit.

3 *Cùm omnino ei placuerint omnia in Domino, quæ dicta sunt: instrui poterit, & examinari de reliquis iuxta aliquod examen ex prædictis, vel omnia illa; prout magis conuenire videbitur; vt vtrique parti in omnibus satisfiat, ac maiori cum claritate procedatur. Quandoquidem omnia instituta & ordinata sunt ad maius obsequium, & laudem Dei et Domini nostri.*